

Onderwerp

Vaststelling participatieplan en kaders voor omgevingsvisie Flevoland

Gedeputeerde Staten stellen voor:

1. Beslispunten

1. De kaders, zoals opgenomen in het plan van aanpak bij de startnotitie omgevingsvisie Flevoland vast te stellen;
2. De geformuleerde kaders, zoals opgenomen in de startnotitie actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks, vastgesteld door Provinciale Staten op 13 juli 2022, in te trekken;
3. Kennis te nemen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) als start voor de Milieueffectrapportage.
4. Het participatieplan vast te stellen als leidraad voor het iteratieve proces om de participatie met de omgeving en andere belanghebbenden vorm te geven en Gedeputeerde Staten te mandateren om de participatie conform het participatieplan uit te voeren.

2. Doelstelling programmabegroting

De ontwikkeling van een nieuwe omgevingsvisie past binnen het programma Ruimtelijke Ontwikkeling, wonen en landschap van de Programmabegroting, en is eveneens opgenomen in het coalitieakkoord 2023-2027 'Toekomst voor het nieuwe land'.

3. Eerdere behandeling

In 2021 is een tussenevaluatie uitgevoerd van de huidige Omgevingsvisie FlevolandStraks (uit 2017). Geconstateerd werd dat maatschappelijke opgaven urgenter zijn geworden en dat het provinciaal beleid op onderdelen niet meer voldoet. De provincie heeft steeds vaker onvoldoende antwoorden op de huidige ruimtelijke vragen.

Op basis daarvan was voorgesteld om te komen tot een actualisatie van die omgevingsvisie. Op 13 juli 2022 hebben Provinciale Staten de kaders voor de Actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks vastgesteld. Op 22 februari 2023 hebben Provinciale Staten vervolgens een contourenschets vastgesteld voor de actualisatie van de omgevingsvisie. Daarin is besloten de voorbereidingen voor de actualisatie te starten maar de formele actualisatie over te laten aan de nieuwe provinciale Staten na de verkiezingen in maart 2023.

In maart 2023 hebben Provinciale Staten een voortgangsrapportage ontvangen met de stand van zaken over de bouwstenen voor het actualisatieproces.

In 2022 heeft de provincie, samen met de gemeenten, het waterschap en het rijk, een strategische agenda opgesteld voor Flevoland, en heeft de provincie op verzoek van het rijk in 2023 een ruimtelijk voorstel gemaakt dat input levert voor de Nationale Omgevingsvisie.

Met de verkiezingen van Provinciale Staten in maart 2023 is de samenstelling van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten van Flevoland veranderd. In het coalitieakkoord is vervolgens opgenomen dat verkend moet worden hoe we het Flevoland van de toekomst inrichten en dat ruimtelijke keuzes gemaakt moeten worden. Daarin wordt gesproken over een nieuwe omgevingsvisie. Ook wordt aangegeven dat er een grote rol wordt gezien voor inwoners en ondernemers.

Provinciale Staten
24 april 2024Agendapunt
8aLelystad
5 maart 2024Registratienummer
3211412Afdeling/ Bureau
SENBPortefeuillehouder
Reus, J. de-----
RoutingCommissie Ruimte, Natuur en
Duurzaamheid:
20 maart 2024
Beeldvormend**17 april 2024**
Oordeelsvormend

Het totaal van al deze met elkaar samenhangende opgaven en ontwikkelingen is voor de huidige coalitie de reden om in plaats van een actualisatie in te zetten op de ontwikkeling van een nieuwe omgevingsvisie.

4. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Het vaststellen van de omgevingsvisie is de bevoegdheid van Provinciale Staten, en dus ook de kaderstelling hiervoor. In de startnotitie worden de inhoudelijke, procesmatige en financiële kaders vastgelegd.

Voor plannen en besluiten van de overheid die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben is een plan-MER verplicht. Voor de omgevingsvisie wordt deze verbreed tot een omgevingsingseffectrapportage (o.e.r). De voorbereiding en het opstellen van een Omgevingsingseffectrapport is de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten. De vaststelling van het Omgevingsrapport (OER) is de bevoegdheid van Provinciale Staten. Het vastgestelde OER zal vervolgens samen met de ontwerp omgevingsvisie ter inzage wordt gelegd.

5. Verdere behandeling PS

Gelet op het belang van de omgevingsvisie wordt een grote betrokkenheid van Provinciale Staten voorzien. In de startnotitie is een globale planning opgenomen waarin naast de formele procedures voor vaststelling ook een drieluik met werksessies is opgenomen om met uw Staten de belangrijkste tussenresultaten te kunnen bespreken.

Onderdeel van het proces is ook een goede participatie met medeoverheden, inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, zoals verwoord in het participatieplan. Het is aan uw Staten om aan te geven welke rol u daarbij wilt vervullen. Bij de behandeling van de jaarrekening 2023 zal een voorstel worden voorgelegd voor de financiële dekking voor 2025. Voor 2024 is (zie ook de startnotitie) een bedrag van €495.000,- beschikbaar.

6. Korte toelichting op voorstel

Met de vaststelling van de kaders voor de nieuwe omgevingsvisie en het participatieplan geeft u als Provinciale Staten aan hoe het proces, de aanpak en de tijdslijn eruit zien om te komen tot een nieuwe omgevingsvisie en stuurt u door middel van de kaderstelling op het gewenste resultaat.

7. Beoogd effect

Flevoland heeft in 2025 een omgevingsvisie waarin de belangrijkste ambities voor de provincies zijn weergegeven en een samenhangend/integraal en verleidelijk vergezicht wordt gegeven op het Flevoland van de toekomst. Op basis van de omgevingsvisie zet de provincie een duidelijke koers uit, stelt prioriteiten en maakt de provincie zelfbewuste keuzes voor de lange termijn. Provincie Flevoland is beter "in control". Door het proces, waar de omgeving goed bij is betrokken, ontstaat er breed draagvlak voor de visie en zijn er nieuwe mogelijkheden ontstaan om tot uitvoering te komen.

De nieuwe omgevingsvisie biedt een ruimtelijke vertaling van opgaven die op Flevoland af komen. Het biedt een basis voor afwegingen en prioritering, en is meer uitvoerings- en gebiedsgericht dan de huidige omgevingsvisie. Doordat de provincie een visie op en koers naar de toekomst heeft, geven we als regionale overheid helderheid waarvoor we gaan en staan. Daarmee is de provincie een betrouwbare partner en overheid.

8. Argumenten

1.1 De ontwikkeling van een nieuwe omgevingsvisie is nodig om richting te geven aan de ontwikkeling van Flevoland.

Uit de tussenevaluatie van de huidige Omgevingsvisie FlevolandStraks kwam naar voren dat deze onvoldoende sturingsmogelijkheden biedt op doelstellingen (kwantitatief en/of kwalitatief) en op ruimtelijke ordening (gezien de benodigde ruimte om alle vragen te accommoderen). Gevolg hiervan is dat de provincie vaak reactief is, ad hoc keuzes maakt en dan vooral voor de korte termijn, zonder te weten wat dit betekent op lange termijn.

De huidige (overdaad aan) opgaven maakt het nodig om meer richting te bepalen en keuzes te maken.

Ook is de huidige visie op onderdelen niet meer actueel. Aanbevolen wordt om meer in te zetten op samenwerking (medeoverheden, maatschappelijk middenveld en inwoners) en meer in te zetten op uitvoeringsgerichtheid. Deze aanbevelingen zijn meegenomen in de kaders en het plan van aanpak.

Onderdeel van de ontwikkeling van een nieuwe omgevingsvisie zal een uitwerking zijn hoe het beleidsinstrumentarium actueel te houden en tegelijkertijd een vaste koers te houden als betrouwbare overheid.

2.1 De kaders in de startnotitie actualisatie omgevingsvisie Flevoland Straks voorzien niet in een proces om te komen tot een nieuwe omgevingsvisie.

Om richting te geven aan het proces van deze nieuwe omgevingsvisie is een nieuwe startnotitie opgesteld, waarbij wel zoveel mogelijk alle voorbereidende bouwstenen worden meegenomen.

3.1. Voor een omgevingsvisie die kaderstellend is voor ontwikkelingen in de provincie, is een plan-MER verplicht.

Door een plan-MER op te stellen voor de omgevingsvisie wordt het milieubelang volwaardig meegenomen. In het plan-MER worden o.a. het doelbereik en de effecten op het milieu van verschillende scenario's onderzocht. Dit draagt bij aan een zorgvuldige afweging van keuzes en alternatieve oplossingen. Door het plan-MER gelijktijdig met de ontwikkeling van de visie te laten oplopen ontstaat er een goede wisselwerking waarbij de onderzoeksresultaten vanuit het m.e.r.-traject ook kunnen bijdragen aan de onderbouwing van de te maken keuzes.

3.2. Het plan-m.e.r. wordt verbreed tot een omgevingseffectrapportage (o.e.r.).

In de kaders voor de nieuwe omgevingsvisie wordt voorgesteld om te kiezen voor een brede scope van de omgevingsvisie. In het verlengde daarvan wordt ook voorgesteld om in het m.e.r.-traject te kiezen voor een Omgevingseffectrapportage (o.e.r.).

3.3. Het vaststellen van de NRD is een bevoegdheid van Gedeputeerde Staten

De voorbereiding van een milieueffectrapportage kan worden uitgevoerd door Gedeputeerde Staten als uitvoerend bestuursorgaan. De NRD beschrijft de opdracht voor de omgevingseffectrapportage die ondersteunend is voor het traject van de omgevingsvisie. De NRD zal daarom pas ter inzage worden gelegd nadat Provinciale Staten hebben besloten over de kaders van de nieuwe omgevingsvisie, zoals opgenomen in het plan van aanpak in de startnotitie. De NRD zal dus na 24 april 2024 ter inzage worden gelegd.

4.1. Participatie is een belangrijk onderdeel om te komen tot een gedragen omgevingsvisie

De aanpak is gebaseerd op de uitgangspunten zoals opgenomen in het door Provinciale Staten op 29 november 2023 vastgestelde ontwerp-Participatiebeleid Provincie Flevoland. Door de aanpak als leidraad voor Gedeputeerde Staten vast te stellen geven Provinciale Staten de hoofdlijnen mee voor het participatietraject en kunnen Gedeputeerde Staten de gefaseerde aanpak op iteratieve wijze vorm en inhoud geven, door bij elke fase gebruik te maken van de opbrengst en ervaringen uit de vorige fase.

9. Kanttekeningen

- 1) *Onder de (nieuwe) Omgevingswet is expliciet aangegeven dat iedere overheid één omgevingsvisie opstelt.*

Deze insteek van de Omgevingswet betekent dat in de omgevingsvisie alle hoofdlijnen van beleid van de provincie dat effect heeft op de leefomgeving samenhangend en integraal wordt bekeken en op hoofdlijnen worden vastgelegd. Er worden dan geen sectorale visies meer ontwikkeld, dus geen aparte natuurvisie, energievisie of landbouwvisie.

Wel kunnen er sectorale uitwerkingen worden gemaakt die in het verlengde liggen van de omgevingsvisie. Dat zijn (omgevings)programma's. De bevoegdheid voor het vaststellen van een (omgevings)programma ligt bij het college van Gedeputeerde Staten.

Wat deze stelselwijziging betekent voor de bestaande plannen en visies zal de komende tijd duidelijk worden. Binnen de organisatie wordt hier zo goed mogelijk op voorgesorteerd.

- 2) *Het opstellen van de omgevingsvisie vindt plaats in een omgeving in beweging.*

Zowel nationaal als regionaal lopen allerlei trajecten naast elkaar en door elkaar, die wel invloed (kunnen) hebben op onze omgevingsvisie. Voorbeelden zijn de Nationale Omgevingsvisie, het nationaal programma landelijk gebied, een Nationaal Plan Energiesysteem, de ruimtelijke voorstellen van de provincies, de ruimtelijke arrangementen, de NOVEX-gebieden, de gemeentelijke omgevingsvisies.

In al deze trajecten wordt gewerkt aan de maatschappelijke vraagstukken van deze tijd die ook een plek in onze omgevingsvisie moeten krijgen. Dit vraagt om een goede samenwerking en afstemming met vele (inter)bestuurlijke partners, en ook een beleidssystematiek die zowel richting geeft als ook adaptief kan zijn en kan meebewegen met de continue veranderingen. Dit kan er ook toe leiden dat aanpassingen in bijvoorbeeld planning nodig blijken.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Startnotitie omgevingsvisie Flevoland	3205886	Bijgevoegd
Concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau omgevingsvisie Flevoland	3220888	Bijgevoegd
Participatieplan omgevingsvisie Flevoland	3223038	Bijgevoegd
Overzicht opbrengsten uit vorige PS-periode met betrekking tot de actualisatie Omgevingsvisie FlevolandStraks en overzicht opgaven mbt SAF, Ruimtelijk Voorstel	3261006	Bijgevoegd